

Rantasalmen kunnan vesi- ja viemärlaitoksen maksurakenteen muutos

KHALL 20.02.2023 § 57
62/14.05.00/2023

Valmistelija

Kunnanjohtaja Rainer Leskinen 040 501 9831

1. Taustaa

Mustalahti-Porosalmi vesi- ja viemäriosuuskunta (MPVOK) on tehnyt esityksen Rantasalmen kunnalle, että osuuskunnan toiminta siirrettäisiin kunnan vesihuoltolaitokselle. Siirron vaikutuksia ja edellytyksiä on selvitetty kunnan ja osuuskunnan toimesta ja hanketta on valmisteltu työryhmässä, johon ovat kuuluneet lisäksi Järvi-Saimaan Palvelut Oy ja konsulttina Ramboll Finland Oy. Valmistelun loppuvaiheessa asiakokonaisuutta on käyty läpi myös vesihuoltotoimintaa valvovien ja ohjaavien viranomaisten, Etelä-Savon ELY-keskuksen ja Sosterin terveysturvallisuuden kanssa, joilta tulleet kommentit on huomioitu päätöksenteon valmistelussa.

Tämä järjestely on ensimmäinen, jossa Rantasalmen kunnan alueella toimivan vesiosuuskunnan toiminta siirrettäisiin kunnan vesihuoltolaitokselle. Sen vuoksi valmistelutyössä on otettu huomioon, että tässä siirrossa käytettäviä periaatteita voidaan käyttää myös yleisemmin, jos jatkossa mahdollisesti tapahtuisi muiden osuuskuntien yhdistymisiä kunnan vesihuoltolaitokseen.

Tähän kokonaisuuteen liittyy varsinaisen liiketoimintakaupan lisäksi muita selvityksen aikana esille tulleita asioita, joista on kunnassa tehtävä erillisiä päätöksiä. Näitä ovat:

1 § Rantasalmen kunnan vesihuoltolaitoksen Yleisten toimitusehtojen hyväksyminen (päätös tehty kesäkuussa 2022)

2 § Rantasalmen kunnan vesihuoltolaitoksen liittymis- ja käyttösopimusten sopimusehtojen hyväksyminen (päätös tehty kesäkuussa 2022)

3 § Päätös liiketoimintakaupan hyväksymisestä ehdollisena, jossa MPVOK:n käyttöomaisuus ja liiketoiminta siirretään Rantasalmen kunnan vesihuoltolaitokselle.

4 § Päätös maksurakenteen muutoksesta perusmaksujen ja liittymismaksujen vyöhykejaon käyttöönottamiseksi ja vyöhykkeiden maksujen vahvistaminen

5 § Päätös MPVOK:n ja SVV Oy:n toiminta-alueiden muutosten vahvistamisesta

6 § Päätös kunnan VHL:n ja SVV Oy:n välisestä vedentoimitus- ja jätevesien vastaanottamissopimuksen hyväksymisestä sisältäen tarvittavat investoinnit mm. alavesisäiliön osalta

Tämä päätös koskee neljättä kohtaa eli Rantasalmen kunnan vesi- ja viemärlaitoksen maksurakenteen muutosta perusmaksujen ja liittymismaksujen vyöhykejaon käyttöönottamiseksi.

2. Nykyinen maksurakenne ja maksujen taso kunnan VHL:n nykyisellä toiminta-alueella ja osuuskunnan toiminta-alueella

Vesihuollon maksujen taso on tällä hetkellä MPVOK:n alueella merkittävästi korkeampi kuin kunnan VHL:n alueella. Ero johtuu osin kustannusrakenteesta, mutta osin siitä, että kunnan VHL:n maksuissa ei ole vielä riittävästi varauduttu saneerausinvestointeihin.

MPVOK:n alueella verkostopituus yhtä liittujää kohti on pidempi kuin kunnan VHL:n alueella ja lisäksi MPVOK on vastannut myös kiinteistöpumppaamoiden huoltotöistä ja kunnossapidosta, jolloin kustannukset liittujää kohti nousevat korkeammaksi.

Kunnan VHL:n maksuissa on vasta 1.1.2021 alkaen otettu käyttöön perusmaksu, joka tällä hetkellä on 62,00 €/vuosi (sis. alv 24 %) per liittujä veden osalta ja 68,20 €/vuosi (sis. alv 24 %) per liittymä jäteveden osalta. MPVOK:n alueella perusmaksu on yhteensä 416,64 €/vuosi (sis. alv 24 %) sisältäen sekä veden että jäteveden eli noin 3,3 kertainen verrattuna kunnan VHL:n perimään perusmaksuun.

Veden ja jäteveden käyttömaksut ovat vuonna 2022 olleet kunnan VHL:n alueella yhteensä 5,95 €/m³ (sis. alv 24 %) ja MPVOK:n alueella 7,75 €/m³ (sis. alv 24 %).

Kunnan VHL:n pitkän tähtäimen talousennusteen mukaisesti VHL:n perusmaksuja on tarkoitus korottaa vuosittain seuraavan viiden vuoden aikana siten, että perusmaksut olisivat sen jälkeen yhteensä n. 280 €/vuosi ja perusmaksukertymä tuottaisi yli 30 % VHL:n liikevaihdosta.

3. Maksurakenteen muuttaminen ja vyöhykejaon käyttöönotto

Kunnan VHL:n maksurakennetta on tarpeen muuttaa siten, että perusmaksuille ja liittymismaksuille tulisi alueellinen vyöhykejako. Kunnan VHL:n nykyinen toiminta-alue muodostaisi vyöhykkeen 1 ja yhdistettävän osuuskunnan alue vyöhykkeen 2, jossa perus- ja liittymismaksujen taso olisi korkeampi kuin vyöhykkeellä 1. Myöhemmin mahdollisesti liittyvien muiden osuuskuntien alueilla voidaan käyttää joko samaa vyöhykettä 2, mikäli kustannustaso vastaa suunnilleen MPVOK:n alueen tasoa tai tarvittaessa muodostaa lisää vyöhykkeitä.

- **vyöhyke 1** = kirkonkylän taajama-alue ja asemanseudun alue (nykyinen toiminta-alue)

Perusmaksu vedelle 62 €/vuosi (sis. alv 24 %) ja jätevedelle 68,20 €/vuosi (sis. alv 24 %) (nousemassa tasolle 112 €/vuosi (sis. alv 24 %) + 166 €/vuosi (sis. alv 24 %) v. 2027 mennessä)

Liittymismaksu 2587 € (sis. alv 24 %)

- **vyöhyke 2** = muut alueet

Perusmaksu vedelle 167 €/vuosi (sis. alv 24 %) ja jätevedelle 250 €/vuosi (sis. alv 24 %) ja vähintään 1,5 x vyöhykkeen 1 perusmaksu

Liittymismaksu = 2 x vyöhykkeen 1 liittymismaksu €
+ liittymän rakentamiskustannukset

Kun kunnan VHL:n perusmaksujen taso on lähivuosina nopeasti nousemassa välttämättömien saneerausinvestointien kasvaessa, ei vyöhykkeen 2 perusmaksujen tasoa ole tarkoituksenmukaista sitoa kiinteällä kertoimella vyöhykkeen 1 maksujen tasoon, vaan ne on syytä määritellä maksupäätöksissä erillisinä. Lähtökohtana vyöhykkeen 2 perusmaksujen tasolle olisi MPVOK:n nykyinen perusmaksujen taso vedestä 134,40 euroa vuodessa (alv 0 %) ja jätevedestä 201,60 euroa vuodessa (alv 0 %) siihen saakka, kunnes se on 1,5 x vyöhykkeen 1 perusmaksun suuruinen ja siitä lähtien seuraisi Vyöhykkeen 1 maksua tuolla kertoimella 1,5.

Vesihuoltolain mukaan vedenkulutukseen perustuvan käyttömaksun (€/m³) tulee olla sama koko laitoksen alueella, jolloin MPVOK:n alueella käyttömaksujen taso alenisi yhdistymisen myötä 7,75 eurosta 5,95 euroon/m³. Tämä ”alennus” on siinä mielessä perusteltu, että liittyjille siirtyy tonttijohtojen ja kiinteistöpumppaamoiden kunnossapitovastuu ja niistä aiheutuvat kustannukset. Kunnan VHL:n saamat maksutulot MPVOK:n alueelta kuitenkin kasvavat 29 %, sillä VHL on antanut osuuskunnille 5 %:n alennuksen vesi- ja jätevesimaksuista ja se alennus poistuisi, kun VHL alkaa laskuttaa suoraan MPVOK:n alueen asiakkaita.

Vastaavasti myös kunnan VHL:n menot kasvavat, sillä osuuskunnalta siirtyvän runkoverkoston huolto- ja kunnossapito sekä asiakaspalvelutoiminnot siirtyvät kunnan VHL:lle. Lähtökohtana näille siirtyville kustannuksille voidaan pitää osuuskunnan nykyistä kustannustasoa vähennettynä kiinteistöpumppaamoiden kustannuksilla, jotka jäävät suoraan liittyjien vastuulle yhdistymisen jälkeen.

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus ehdottaa valtuustolle, että se hyväksyy

1. Vesihuoltolaitoksen maksujen jakamisen kahteen vyöhykkeeseen.
Vyöhyke 1 = nykyinen toiminta-alue ja vyöhyke 2 = muut alueet

2. Alueen 2 perusmaksu vedestä 134,40 euroa vuodessa (alv 0 %) ja jätevedestä 201,60 euroa vuodessa (alv 0 %) ja vähintään 1,5 x vyöhykkeen 1 perusmaksu. Alueen 2 liittymismaksu 2 x vyöhykkeen 1 liittymismaksu € +liittymän rakentamiskustannukset

3. Päätökset tulevat voimaan, mikäli Mustalahti-Porosalmi vesi- ja viemäriosuuskunnan yhdistyminen toteutuu kunnan vesihuoltolaitokseen ja kunta on määritellyt uuden toiminta-alueen

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.
